

Taki močni viharji, ki je imenujemo vertince, ugodni nam so in radi je gledamo, posebno otrokom so kaj všeč.

Vertinci so pa večkrat prav resnobni in hudi, večkrat porujejo drevesa s koreninami iz zemlje, in tudi druge reči pokvarijo. Posebno so na morji nevarni. Na morji namreč ni prahú, da bi ga verteči zrak ali vertinec mogel k višku vzdigovati, tam ta paglovec zgrabi vodo, in je večkrat prav mnogo seboj potegne.

Strah in grôza obdaje mornarje, ko vidijo večkrat cele vodene bregove pred seboj, katerih učinki so včasih jako pogubni. Taki vodeni bregovi niso tedaj nič drugega nego vertinci posebne verste, ki se naredé, ako se srečajo nasprotno pihajoči vetrovi ali viharji, ter vse, kar je gibnega, spravijo v verteče gibanje, v zrak vzdignejo in seboj odnesó. Mornarji v takih nevarnostih streljajo iz topov, da se zrak pretrese, in vertinea potem ni.

Vetrovi so nam koristni in škodljivi, kakor sploh vsaka reč na svetu. Večkrat so tako močni in silni, da drevesa lómijo, gozde in hiše tergajo; tudi zvonike je že večkrat veter poderl. Najmočnejši vetrovi so na prostem polji in na morji, kjer nimajo nobenih opovir. Najnevarniši so močni vertinci. Slabi vetrovi nam koristijo. Taki vetrovi namreč čistijo in hladijo zrak, suše preobilno vlago ali mokroto, pa tudi prenašajo drobno seme z enega kraja na drugi. Večkrat na kakem samotnem kraji izraste žlahno drevo; vse se čudi temu, kako je vendar to? — I nù, veter je zanesel seme tjà.

Pa tudi obertnikom koristijo vetrovi pri raznih njihovih napravah. Vetrovi gonijo mline in druge enake naprave. Dokler ljudje še niso znali z vodeno paro brodiriti po vodi, niso se mogli brez vetra nikakor ali vsaj težko voziti po morji.

Lj. T.

Razne stvari.

Drobtine.

(Pervo véliko slovensko pratiko) je začel Valentin Vodnik leta 1795 izdajati, čutivši živo potrebo takih bukvic za naše domače ljudstvo. Vodnikova pratika je doživela tri tečaje.

(Slovensko časopisje). Slovenci imamo 16 različnih časopisov; ti so: Slovenski narod, Novice, Soča, Slovenski gospodar, Zgodnja Danica, Glas, Zora, Vestnik, Slovenski učitelj, Učiteljski Tovaríš, Besednik, Slovenski pravnik, Brenclj, Gospodarski list, Slovenski prijatelj in Vrtec. — Gotovo vesel napredek, ako pomislimo, da pred tridesetimi leti nismo imeli Slovenci razen 'Novic' prav nobenega slovenskega časnika.

Nekaj za kratek čas.

V neko gostilnico je prišlo 11 vojakov, ter zahtevajo vsak posebej izbo za prenočišče. Kerčmarica jim reče, da ne more ustreči njihovej želji, ker ima samo deset izb. Vojaki jej pretijo s kaznijo, ako ne dá vsakemu posebej zahtevane izbe. Žena je v velikej zadregi. Knalu na to pride kerčmar domóv, in ko sliši, kaj vojakji zahtevajo, gre k njim in jim reče: „Bodite mirni! zgodilo se bode, kakor zahtevate. Na to pelje kerčmar vojake seboj in je razdeli tako-le: V prvo izbo postavi začasno dva vojaka, v drugo dene tretjega, v tretjo četertega itd., da porazdeli deset vojakov; ker je pa še deset a izba prazna, vzame iz prve izbe, kjer sta bila dva vojaka, enega proč, in ga pelje v deseto izbo. Razpoložil je tedaj v desetih izbah enajst vojakov, da je vsak imel svojo sobo, kakor so zahtevali — Kaj ne, ta je pa bila zares čudna!

OPOMBA. Deset izb se lahko s kredo na mizo z desetimi čertami zaznamva, da je stvar bolj jasna.
L. H- g.

Naloga sê števkami

za mlade in bistroumne bralce „Verteca.“

(Priobčil Franjo Jurkovič.)

1234567890 ste mesti na Donavi; 548 je najmanjša sesavna živalica; majhnemu otroku pravimo 3797; mojega očeta sestra mi je 9790; kedor se tujega blaga polasti je 909; po prvem krajevi lune pride 846; 673 je največja naraznost od palčevega konca do mezinčevega; 6796734 prepelica kriči; 145105 pojo zvonovi; 94 je osebni zaimek v ednini; 54 je osebni zaimek v množini; 9234 je veznik; 6487 je glagol, ki naznanja kaj però dela; ko se v peči zakuri je 345 nad streho; malovredne otroke 8410 tepe; ako učencec v šoli 876790, druge moti in učiteljevo zapoved prelomi; kedor se ne pelje in tudi ne jezdi, gre 678; 5080 nas opominja na največjo daritev, ki jo je kedó kedaj doprinesel.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Zastávico.

- 1) Na klinu visí, pa zlo misli. Kaj je to?
- 2) Katera riba je najboljša?
- 3) Katera riba je najmanjša?
- 4) Kaj je v solati najboljše?
- 5) Bela kóklja izpod strehe gleda. Kaj je to?
- 6) V studencu ogenj gori. Kaj je to?
- 7) Kedó ne zna govoriti, pa vendar druge uči?

(Uganjke zastavice v prihodnjem listu.)

Rešitev zabavne naloge v I. listu „Verteca.“

OPOMBA. O pomeni kristjane, I pa žide. V morje pometani židje ne smejo se vdrgič šteti.

Ta naloga se najlaže reši s kredo na mizi, kjer se s kredo zaznamovani židje lahko izbrisejo. Kedar se do števila 9 pride, začne se zopet z eno in sicer po redu naprej.

Ton nalogo so prav rešili:

Gg. Kazimir Jelušič v Nabrezini; Janez Lukežič, kaplan v Komnu; Ivan Zarnik, učitelj v Budanjah; Jakob Čark, hišnik v Budanjah; Ivan Češnovar, dijak v Ljubljani. **Gospodičina:** Matilda Tomšič v Trebnjem.

Listnica. Gg. Janko S. v. K.: Prav ustregli nam bi, ako nam bi večkrat poslali kake drobnjave. Serčen pozdrav! — Nekaterim gospodom pisateljem: Več priposlanih drobtin pride vprihodnjič na versto; za denes je bilo nemogoče — M. K. v. V.: Najboljši nemški časopis za učitelje je po našem mnenji: „Volksschule“ in pa „Oesterr. Schulbote.“ Da ste nam zdravi!

☞ Kedor želi VERTEC od lanjskega leta, lahko dobi še vse liste po znižani ceni za 2 gl. pri podpisnem uredništvu.

☞ Zarad neugodnih okolnosti v Egerjejev tiskarnici se je tudi denašnji VERTEC nekoliko zakasnil. Vodja tiskarnice zagotovil nas je, da bode naš list vprihodnje redno izhajal, kakor mu stoji zapisano na čelu. Pač bi želeli!

Vredništvo.

Rebus.

(Priobčil J. Petermann.)

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)